

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำประสม = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ได้ความหมายใหม่

คำต่างชนิดรวมกันแล้วอาจเป็นคำชนิดเดิมหรือชนิดใหม่ก็ได้

น้ำ (นาม) + พริก (นาม) = น้ำพริก (นาม)

ห่อ (กริยา) + หมก (กริยา) = ห่อหมก (นาม)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำที่มาประสมกันจะเป็นคำมูลในภาษาใดก็ได้ เช่น

เบียร์ทิศ (ไทย + สันสกฤต)

รถแก่ง (บาลี + จีน)

ห้องโชว์ (ไทย + อังกฤษ)

ราชวัง (บาลี + ไทย)

ปักข์ใต้ (สันสกฤต + ไทย)

โปรแกรมหนัง (อังกฤษ + ไทย)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

หลักการสังเกตคำประสม

คำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไปรวมกัน เกิดคำใหม่ มีความหมายใหม่ เป็นคำประสม

ตัวอย่าง เช่น

พัดลม หมายถึง เครื่องพัดให้เย็นด้วยแรงไฟฟ้า

มือแข็ง หมายถึง ไม่ค่อยไหวคนง่ายๆ

ลูกน้อง หมายถึง ผู้ที่คอยติดตาม伺候ตาม

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

หลักการสังเกตคำประสม

คำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไปรวมกัน ไม่เกิดความหมายใหม่ ไม่ใช่คำประสม
ตัวอย่างเช่น

ลมพัด หมายถึง ลมโซ่ยมมา

มือขาด หมายถึง มือถูกสิ่งใดสิ่งหนึ่งตัดขาด

คอเจ็บ หมายถึง คออักเสบ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

พ่อครัว

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

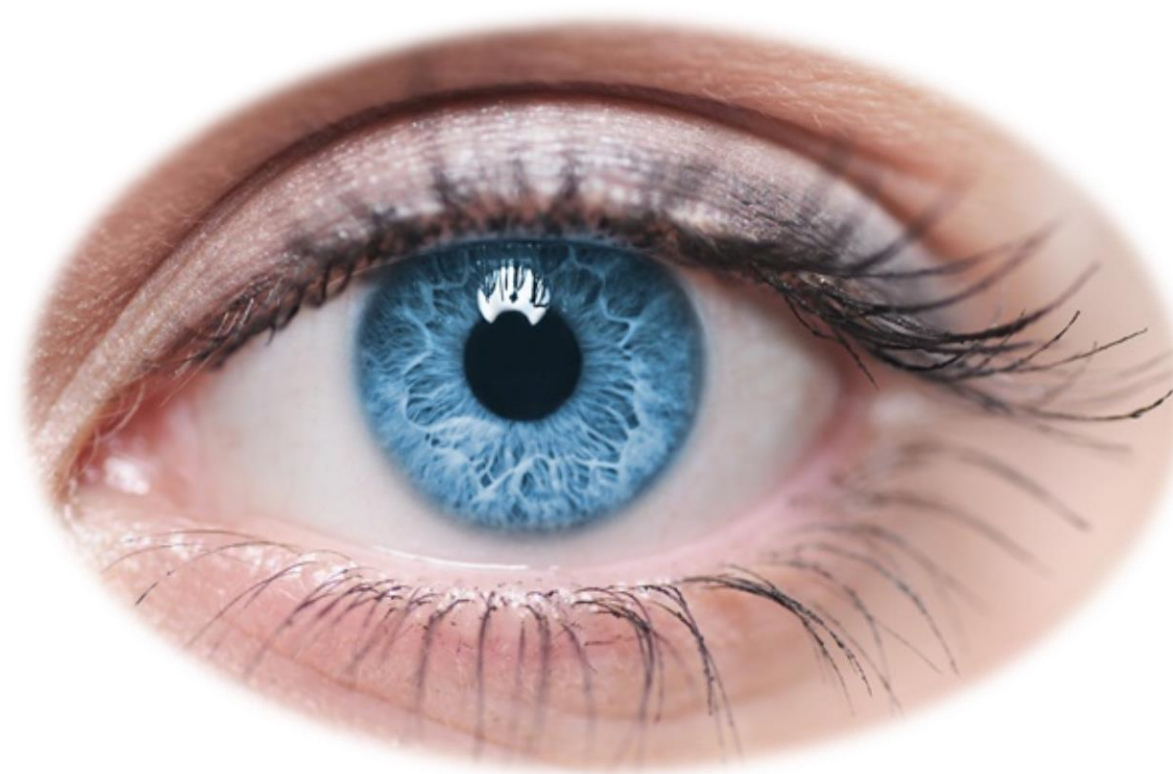
มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

พ่อค้า

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

พ่อตา

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

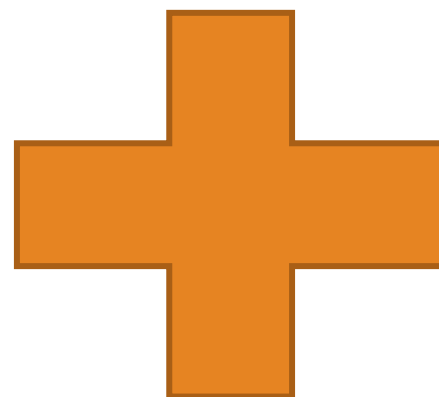
มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

พอ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

แม่ น้ำ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

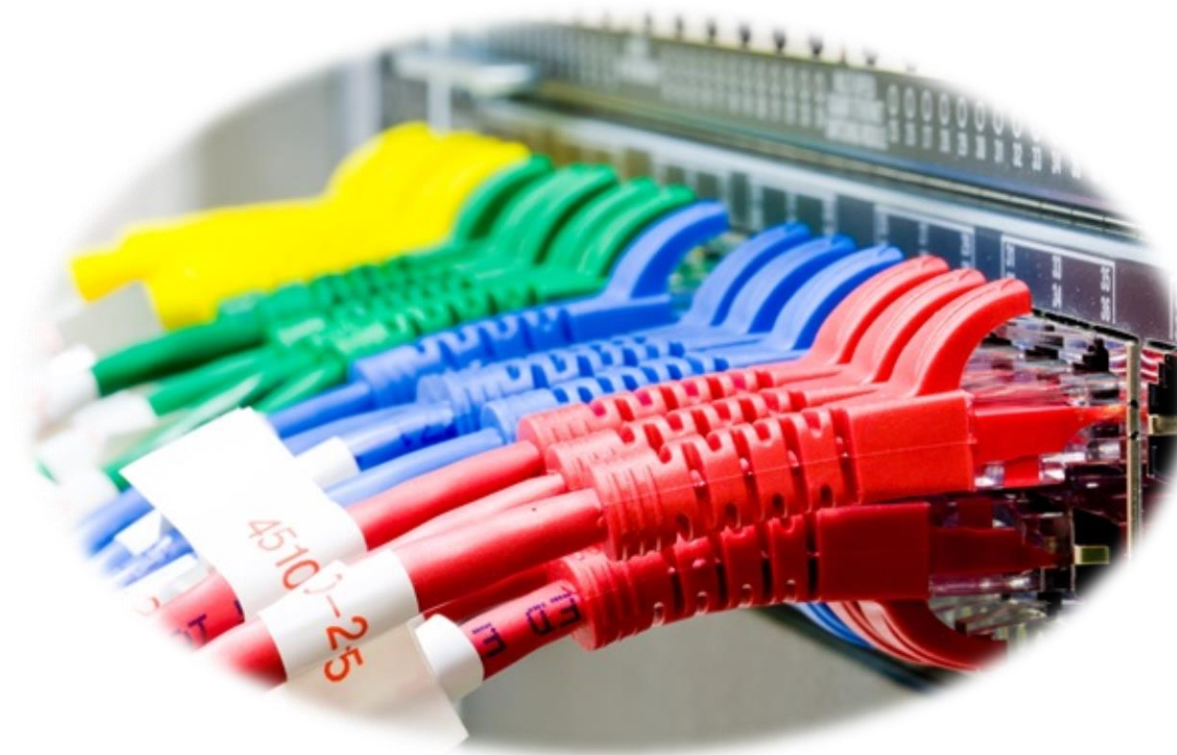
มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

นุ้ย

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

แม่สาย

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

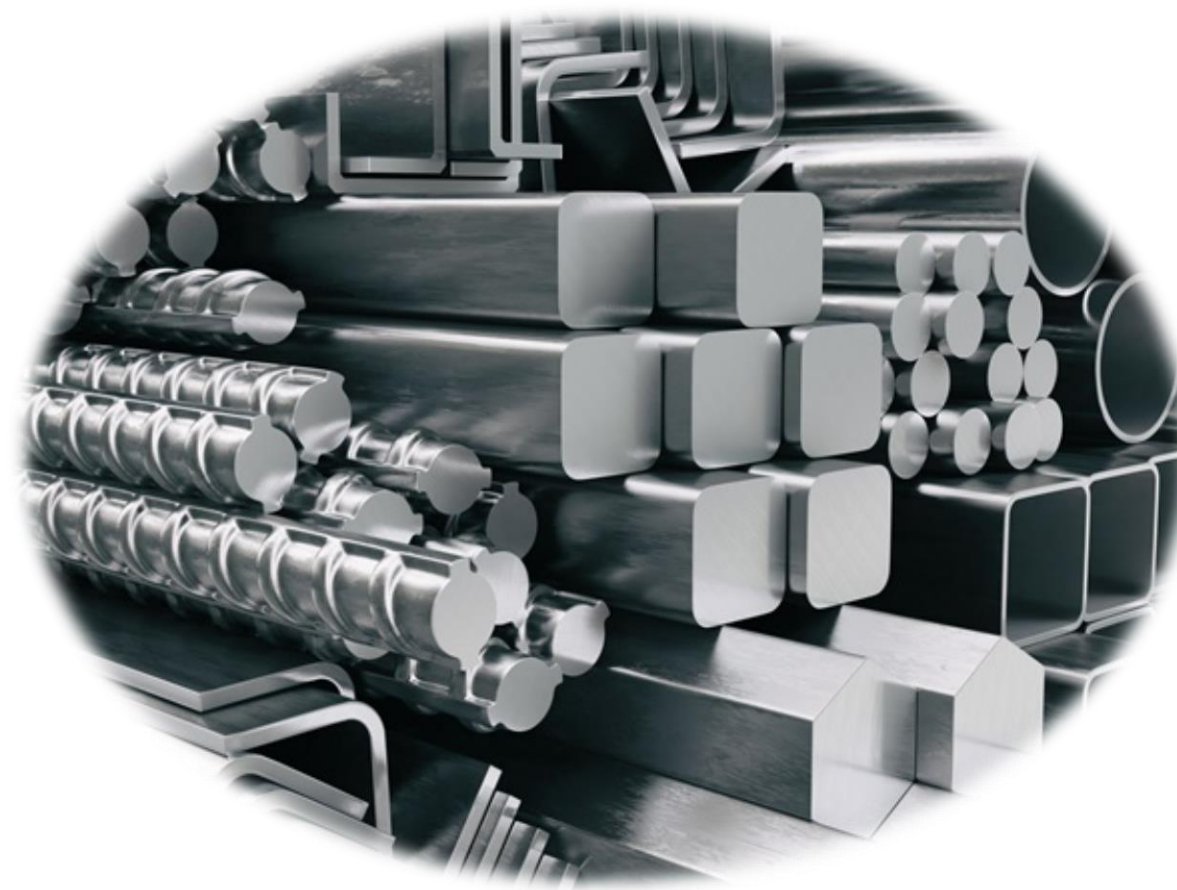
มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

เมื่อย

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

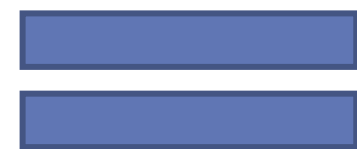
มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

แม่เหล็ก

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

มาเล่นเกมทบทวนความรู้กันเถอะ

แม่ห้องสอน

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้อน = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ความหมายคงเดิม

คำซ้อนเพื่อความหมาย มี 3 ลักษณะ

(1) คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่ความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน

เช่น ไหล่โต สวยงาม บ้านเรือน ทรัพย์สิน

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้อน = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ความหมายคงเดิม

คำซ้อนเพื่อความหมาย มี 3 ลักษณะ

(2) คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่ความหมายคล้ายกันมาซ้อนกัน

เช่น เงินทอง เพชรพลอย หน้าตา แขนขา

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้อน = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ความหมายคงเดิม

คำซ้อนเพื่อความหมาย มี 3 ลักษณะ

(3) คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำที่ความหมายตรงข้ามกันมาซ้อน

กัน เช่น เป็นตาย ร้ายดี ถี่ห่าง

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้อนเพื่อเสียง ต้องมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงเดียวกันโดยที่แต่ละคำ
จะมีความหมายหรือไม่ก็ได้

เช่น เกะกะ งอแง จอแจ เจี้ยวจ้าว เตะเตะ ฟูมฟาย อัดอัด ฯลฯ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ใหญ่

โต

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ส่วย

งาม

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

เงิน

ทอง

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

บ้าน

เรือน

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ด้วย

สาม

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

อัด

อัด

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

พจน

พจน

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ใน

ก

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการสร้างคำ

คำซ้อน **คำประสม**
แม่ทำงานชามตกลงบนงานตาวเทียม

คำประสม **คำซ้อน**
พ่อครวคนนั้นทำตัวอย่างกับพ่อแม่ของเธอ

คำซ้อน **คำประสม**
บ้านเรือนหลังนั้นร่างเหมือนบ้านพิสิงเลย

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

**คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ตัวไม้มยมก (ๆ) ได้**

1. ซ้ำคำทำให้เป็นพหูพจน์ แสดงถึงจำนวนมากกว่าหนึ่ง เช่น

เด็ก ๆ นอนอยู่บ้าน (หมายถึงเด็กหลายคน)

ใคร ๆ ก็รักฉันทั้งนั้น (หมายถึงคนหลายคน)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

**คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ด้วยไม้ยมก (ๆ) ได้**

2. ซ้ำคำเพื่อแสดงการแยกจำนวน เช่น

ทำให้เสร็จเป็นอย่าง ๆ ไป (หมายถึงทีละอย่าง)

ครูให้นักเรียนเป็นคน ๆ (หมายถึงทีละคน)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

**คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ด้วยไม้ยมก (ๆ) ได้**

3. ซ้ำคำเพื่อแสดงความหมายเป็นกลาง ๆ เช่น

รถดี ๆ อย่างนี้ใครไม่ซื้อก็โง่

ป่าไม่ซื้อถุงเป็น ๆ มาทำกับข้าว

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ตัวไม้ยมก (ๆ) ได้

4. ซ้ำคำเพื่อแสดงความหมายโดยประมาณหรือไม่เจาะจง เช่น

เขาเดินอยู่แถว ๆ สี่ลม (ไม่เจาะจงว่าสถานที่ใด)

เขาไม่ชอบอะไรถูก ๆ อยู่เสมอ (ไม่เจาะจงว่าถูกเรื่องอะไร)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

**คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเติมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ด้วยไม้ยมก (๗) ได้**

5. ซ้ำคำเพื่อให้เป็นคำสิ่ง มักเน้นคำขยายหรือบุพบท เช่น

ท่าดี ๆ นะ (ซ้ำคำขยาย)

เต็นเร็ว ๆ (ซ้ำคำขยาย)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทน
ตัวไม้ยมก (ๆ) ได้

6. ซ้ำคำเพื่อแสดงกิริยาว่าทำติดต่อกันไปเรื่อย ๆ และจะเน้นคำที่กิริยา

เขาเดินๆ อยู่ก็หกล้ม

เขากิน ๆ อยู่ก็สำลัก

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ซ้ำคำทำให้เกิดความหมายใหม่ เช่น

ลวก ๆ

งู ๆ ปลา ๆ

หยก ๆ

พื้น ๆ

กล้วย ๆ

บ้าน ๆ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ถามว่าข้อใดเป็นคำซ้ำเสมอ **มาบ่อย ๆ นะเเนวนี้**

ก. ผู้หญิงสาวไม่ควรกลับบ้านตึก ๆ ตื่น ๆ จะไม่ปลอดภัย

(ใช้เป็น “ตึกตื่น” ตัดไม้ยมกออกได้)

ข. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ ทำให้ฉันทกใจมาก

(ตัดไม้ยมกออกไม่ได้ เหตุการณ์เกิดขึ้น “สดร้อน”)

- ไม่มีความหมาย แสดงว่าต้องใช้คำซ้ำเสมอ)

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำสมาส = คำบาลี – สันสกฤต 2 คำชนกัน

= แยกแล้วเห็นรูปเต็ม

คำสนธิ = คำบาลี – สันสกฤต 2 คำเชื่อมกัน

= แยกแล้วไม่เห็นรูปเต็ม

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

- **ระวัง** ต่อไปนี้ไม่ใช่คำ สมาส เพราะมีภาษาไทยแท้ ภาษาเขมร
ภาษาอังกฤษ เข้ามาปน

พลไม้	คุณคำ	ทุนทรัพย์	ราชวัง	ราชดำเนิน
พลความ	พระพุทธรเจ้า	ตรัสรู้	สรรพสิ่ง	มูลค่า
ชำนาญการ	เคมีภัณฑ์	ภูมิสำเนา	เครื่องจักร	กลเม็ด

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ศิลปะ ศาสตร์

ศิลปศาสตร์

ส่วสตี ภาพ

ส่วสตีภาพ

สิทธิ์ บัตร

สิทธิ์บัตร

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ภูมิ

ศาสตร์

ภูมิศาสตร์

ชาติ

ภูมิ

ชาติภูมิ

อุป

เทศ

อุปเทศ

วิธี

บุรุษ

วิธีบุรุษ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

เทคนิคการสังเกตคำสมาส – สนธิ

สังเกต อุ อา โอ ฮ ตรงกลางคำ

นิลubl

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ศิลปากร

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

รากศัพท์

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

นศรินทร์

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

ประวัติศาสตร์

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

1) ตลาดนัดยามเย็นแห่งนี้เป็นตลาดที่เปิดโล่ง 2) ขายสินค้าและอาหารให้
คนเดินได้ต่างๆ 3) ด้านบนมีร้านอาหารและเครื่องดื่มหลากหลาย 4) ใครหิวก็
ไปนั่งกิน อิ่มแล้วก็มาเดินกันใหม่ 5) เพราะด้านล่างเป็นลานน้ำพุซึ่งเหมาะที่
จะนั่งพักเหนื่อยเป็นอย่างมาก

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

5. ส่วนที่ 5

EX. ข้อความส่วนใดไม่มีคำซ้อน

1) ยามมีเรื่องทุกข์ใจใบหน้ามักจะเศร้าหมอง / 2) การใช้ดอกไม้บ่ามัด
สามารถขจัดความเครียดลงได้ / 3) ดอกมะลิทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ดอกคา
โมมายต์ช่วยให้หลับสบายขึ้น / 4) นอกจากกลิ่นหอมจะช่วยให้จิตใจสบาย
แล้ว / 5) ยังทำให้ใบหน้าลดความตึงเครียดลงได้

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

5. ส่วนที่ 5

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

EX. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเท่านั้น

1. คนแก่ง ๆ อย่างเขาเข้าทำงานที่ไหนก็ได้
2. ชาวบ้านที่นี่ส่งข่าวถึงกันโดยการบอกต่อ ๆ กันไป
3. ถนนสายนี้เปลี่ยวมาก นาน ๆ ถึงจะมีรถผ่านมาสักคัน
4. ตอนที่สร้างบ้านใหม่ เขาปลูกต้นไม้ไว้รอบ ๆ บริเวณบ้าน
5. จุดมุ่งหมายสำคัญ ๆ ของโครงการคือการช่วยเหลือสังคม

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

EX. ข้อความส่วนใดไม่มีคำสมาส

๑) คนเรามีวิวัฒนาการจากบรรพบุรุษเมื่อประมาณไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว ๒) ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์มนุษย์มีหลักฐานชัดเจนว่า ๓) คนเรารู้จักเขียนจารึกไว้ตามหน้าผาและผนังถ้ำกันมากกว่า ๓๐,๐๐๐ ปี ๔) หรือเมื่อครั้งคนเรายังเป็นมนุษย์โครมันยอนแห่งยุคน้ำแข็ง ๕) ทั้งหมดนี้ก็เนื่องจากคุณสมบัติของมือและนิ้วที่ทำงานควบคู่กันไปอย่างน่าอัศจรรย์

1. ส่วนที่ 1 และ 2

2. ส่วนที่ 2 และ 3

3. ส่วนที่ 3 และ 4

4. ส่วนที่ 4 และ 5

5. ส่วนที่ 5 และ 1

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

EX. ข้อความต่อไปนี้มีคำสมาสกี่คำ

ประเทศที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสำคัญ มีโอกาสที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้รุ่งเรืองและเข้มแข็งได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมให้ทันสมัยได้อย่างมีคุณภาพ

1. 2 คำ

2. 3 คำ

3. 4 คำ

4. 5 คำ

5. 6 คำ

หลักการสร้างคำในภาษาไทย

คำประสม = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ได้ความหมายใหม่ คำต่างชนิดรวมกันแล้วอาจเป็นคำชนิดเดิมหรือชนิดใหม่ก็ได้

น้ำ (นาม) + พริก (นาม) = น้ำพริก (นาม)
ห่อ (กริยา) + หมก (กริยา) = ห่อหมก (นาม)

คำซ้อน = คำไทย 2 คำรวมกันแล้ว = ความหมายคงเดิม

คำซ้อนเพื่อความหมาย มี 3 ลักษณะ

คำซ้ำ หมายถึง การใช้คำเดิมซ้ำกันสองครั้ง คำที่ใช้ซ้ำสามารถแทนด้วยไม้ยมก (๙) ได้

คำสมาส = คำบาลี - สันสกฤต 2 คำชนกัน
= แยกแล้วเห็นรูปเดิม

คำสนธิ = คำบาลี - สันสกฤต 2 คำเชื่อมกัน
= แยกแล้วไม่เห็นรูปเดิม

- ระวัง ต่อไปนี้ไม่ใช่คำ สมาส เพราะมีภาษาไทยแท้ ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ เข้ามาปน

พลไม้	คุณค่า	ทุนทรัพย์	ราชวัง	ราชดำเนิน
พลความ	พระพุทธรเจ้า	ตรัสรู้	สรรพสิ่ง	มูลค่า
ชำนานุกรม	เคมีภัณฑ์	ภูมิลำเนา	เครื่องจักร	กลเม็ด